

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 447/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jaroslavom Kuchárom, LL.M., Budatínska 65, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (predtým Okresný súd Bratislava III) a proti postupu súdneho exekútora JUDr. Martina Hermanovského v konaní vedenom pod sp. zn. B3-52Er 688/2014 (správne B3-52Er 668/2014) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva dediť podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) a postupom súdneho exekútora JUDr. Martina Hermanovského (ďalej len „súdny exekútor“) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-52Er 668/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“). V súvislosti s postupom orgánov verejnej moci v napadnutom konaní navrhuje zrušiť uznesenie Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 52 Er 688/2014-501 (správne č. k. 52 Er 668/2014-501, pozn.) zo 17. apríla 2023, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Sťažovateľ je ako povinný v 3. rade spolu s povinným v 1. rade [REDAKOVANÉ], a povinným v 2. rade [REDAKOVANÉ], účastníkom exekučného konania vo veci oprávneného [REDAKOVANÉ], o vymoženie uloženej povinnosti zaplatiť istinu vo výške 228 958,71 eur s príslušenstvom. Dražobnou vyhláškou z 23. mája 2022 vyhlásil súdny exekútor dražbu nehnuteľností, ktoré boli

vo vlastníctve povinného v 2. rade. Povinný v 2. rade bol synom sťažovateľa a zomrel 30. mája 2022.

2.2. Dňa 30. júna 2022 sa konala dražba nehnuteľností, na ktorej súdny exekútor v zmysle § 146 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 udelil príklep vydražiteľovi za najvyššie podanie. Na dražbe bol prítomný sťažovateľ spolu so svojím právnym zástupcom. Po udelení príklepu boli prítomné osoby vyzvané, aby do zápisnice oznámili, či majú námietky proti udeleniu príklepu, pričom námietky vznesené neboli. Sťažovateľ a jeho právny zástupca opustili exekútorský úrad pred spísaním zápisnice. Dňa 18. júla 2022 sťažovateľ podal „*námietky proti obsahu zápisnice, námietky proti udeleniu príklepu*“. Súdny exekútor predložil námietky z 18. júla 2022 na rozhodnutie okresnému súdu, ktorý ich uznesením z 1. decembra 2022 ako oneskorene podané zamietol (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. decembra 2022).

2.3. Dňa 27. januára 2023 podal sťažovateľ podnet na zastavenie starej exekúcie voči povinnému v 2. rade podľa § 8 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“), na podklade ktorého okresný súd uznesením č. k. 52 Er 668/2014-378 z 30. januára 2023 vydaným vyšším súdnym úradníkom určil, že došlo k zastaveniu starej exekúcie. Toto rozhodnutie bolo sudcom okresného súdu zrušené uznesením č. k. 52 Er 668/2014-450 z 13. marca 2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13. apríla 2023, a to na podklade sťažností súdneho exekútora, oprávneného a vydražiteľa.

2.4. Následne okresný súd uznesením zo 17. apríla 2023 schválil príklep udelený vydražiteľovi na dražbe, ktorá sa uskutočnila 30. júna 2022, pretože považoval za preukázané, že boli splnené zákonné podmienky podľa § 134 a nasl. Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti kritizuje okolnosti dražby. Uvádza, že jeho syn zomrel 30. mája 2022, o tejto skutočnosti informoval exekútora listom z 23. júna 2022 a navrhol ďalší procesný postup [§ 38 ods. 1 prvá veta v spojení s § 61h ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku účinného od 1. apríla 2017]. Súdny exekútor aplikáciu týchto ustanovení odmietol, pretože predmetné exekučné konanie sa začalo pred 1. aprílom 2017, a tieto sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017 (§ 243h ods. 1 prvá veta Exekučného poriadku). Dňa 30. júna 2022 sa tak konala dražba, v ktorej došlo k vydraženiu nehnuteľností vo vlastníctve zosnulého [REDAKOVANÉ] a následne požiadal súdny exekútor o schválenie príklepu. Sťažovateľ namieta postup súdneho exekútora, ktorý nekonal bez prietahov. Súdny exekútor použil ako podklad na dražbu neaktuálny znalecký posudok (vypracovaný znalcom 13. apríla 2019) a na vykonanie dražby mal takmer 2 roky. Časový rozdiel takmer troch rokov mal negatívny vplyv na výťažok z dražby, pretože ak by bol znalecký posudok aktualizovaný, bola by vyvolávacia cena dražených nehnuteľností vyššia a následne by bol vyšší aj výťažok z dražby. Súdny exekútor tak nekonal s odbornou starostlivosťou.

4. Sťažovateľ napáda i postup a rozhodnutie okresného súdu o jeho podnete na zastavenie exekúcie podľa ZoUNEK. Dražba sa podľa jeho názoru vôbec nemala konať, pretože exekúcia bola zastavená *ex lege* ešte pred termínom dražby, o čom však súdny exekútor nevydal v zákonnej lehote uznesenie. V uznesení sudcu, ktorým zrušil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, bolo konštatované, že uznesením vyššieho súdneho úradníka došlo k zastaveniu starej exekúcie v celom

rozsahu, teda voči všetkým trom povinným a sudca vyjadril názor, že bola splnená zákonná podmienka podľa § 2 ods. 2 písm. f) ZoUNEK, pre ktorú sa táto stará exekúcia voči povinnému v 3. rade *ex lege* nezastavuje. Taktiež uviedol, že súd po právoplatnosti toho uznesenia opätovne posúdi a rozhodne samostatným uznesením o písomnom podnete povinného v 3. rade, ktorým navrhoval zastavenie exekúcie voči povinnému v 2. rade, a následne rozhodne o návrhu súdneho exekútora na schválenie príklepu. O podnete však už súd opakovane nerozhodol a priamo vydal napadnuté uznesenie. Otvorenou otázkou tak zostalo, či mala byť exekúcia voči povinnému v 2. rade zastavená podľa ZoUNEK alebo nie. Jej zodpovedanie je však kľúčové pre vyriešenie otázky zákonnosti dražby.

5. Sťažovateľ trvá na tom, že rozhodná doba v zmysle § 4 ods. 2 ZoUNEK uplynula 29. augusta 2021, keď nastal moment zastavenia exekúcie. Od tohto dátumu plynula exekútorovi lehota 120 dní na vydanie uznesenia o zastavení starej exekúcie, čo však neurobil. Okresný súd tak mal uznesením určiť, že voči povinnému v 2. rade došlo k zastaveniu starej exekúcie k 29. augustu 2021. Do pozornosti dáva, že § 4 ods. 2 ZoUNEK sa neaplikuje, pretože návrh na schválenie príklepu bol podaný až 4. augusta 2022, teda v čase keď už bola exekúcia *ex lege* zastavená (k 29. augustu 2021).

6. S ohľadom na uvedené sťažovateľ okresnému súdu vyčíta, že nerozhodol o podnete a s otázkou zastavenia exekúcie sa vysporiadal tak, že tým porušil jeho práva s následným vplyvom na jeho dedičské právo po synovi, keďže majetok bol vydražený, a teda nebude predmetom dedenia, hoci ku dňu smrti poručiteľa bol jeho majetkom. Pokiaľ sa dražba uskutočnila po smrti poručiteľa, bola vykonaná v rozpore so zákonom. Konaním okresného súdu, resp. mestského súdu a súdneho exekútora v uvedenej exekučnej veci, resp. ich nekonaním preukázateľne došlo k porušeniu práv sťažovateľa, a to realizáciou dražby, ktorá sa nemala uskutočniť, keďže exekúcia mala byť ako „stará exekúcia“ zastavená podľa ZoUNEKu a/alebo povinný ██████████ zomrel pred dražbou a dražba mala byť odložená.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Na to, aby bolo možné pristúpiť k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti, musel ústavný súd ustáliť, čo je jej predmetom. Sťažovateľ namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 20 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu (teraz mestského súdu) a postupom povereného súdneho exekútora v exekučnom konaní a na dražbe. Nesúhlasí s postupom orgánov verejnej moci v jeho exekučnej veci, opakovane predostiera vlastný pohľad na vec a totožnú argumentáciu uplatnenú v rôznych fázach predmetného exekučného konania, pričom v tejto súvislosti žiada zrušiť uznesenie okresného súdu zo 17. apríla 2023, ktorým bol schválený príklep udelený vydražiteľovi na dražbe nehnuteľností.

8. Ústavný súd predovšetkým uvádza, že uplatnenie jeho právomocí je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania [čl. 127 ods. 1 ústavy, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 124 a § 132 zákona o ústavnom súde].

V tejto súvislosti už opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu.

9. Sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, II. ÚS 70/2015, III. ÚS 402/2017, II. ÚS 154/2019).

10. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde) sa prejavuje predovšetkým jeho viazanosťou tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020). Súčasne je potrebné uviesť, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti, a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Preto musia dôvody ústavnej sťažnosti korešpondovať jednotlivým namietaným porušeniam základných práv alebo slobôd.

11. Vztiahnuc už uvedené na prípad sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vymedzil v ústavnej sťažnosti svoj návrh na rozhodnutie ústavného súdu tak, že je v podstatnej časti neurčitý, nepresný, a teda nevykonateľný. Sťažovateľ síce žiada zrušiť uznesenie okresného súdu „*sp. zn. 52 Er 688/2014-501*“ (správne č. k. 52 Er 688/2014-501, pozn.) zo 17. apríla 2023, avšak bez toho, aby žiadal predtým aj o vyslovenie porušenia označených práv vo vzťahu k tomuto konkrétnemu rozhodnutiu. V ďalšej časti petitu tiež nežiada, aby ústavný súd po zrušení predmetného rozhodnutia vec vrátil mestskému súdu na ďalšie konanie, ako to predpokladá § 133 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

12. Ústavná sťažnosť vykazuje nielen vady formálneho charakteru, ale i obsahové nedostatky. Vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu zo 17. apríla 2023 sa ústavná sťažnosť sťažovateľa vyznačuje absenciou podstatnej náležitosti, ktorou je zmysluplné a ústavnoprávne relevantné odôvodnenie opreté o právne relevantné a logické súvislosti, ktoré by poskytli nevyhnutný základ kvalifikovaného návrhu spôsobilého iniciovať konanie o ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti absolútne nevyplýva, v čom podľa názoru sťažovateľa spočívajú nedostatky uznesenia okresného súdu, ktoré navrhuje zrušiť. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti opísal, ako mali podľa jeho názoru pochybiť súdny exekútor a okresný súd vo svojom procesnom postupe v uvedenej exekučnej veci a na dražbe, avšak úplne rezignoval na odbornú polemiku s rozhodnutím okresného súdu, ktoré sa svojimi dôsledkami malo dotýkať jeho záujmov, resp. ústavou garantovaných základných práv a práv garantovaných dohovorom. Ústavná sťažnosť je v zásade iba nesúhlasom sťažovateľa s uznesením okresného súdu o schválení

priklepu, bez akejkolvek zrozumiteľnej ústavnoprávnej argumentácie spochybňujúcej správnosť záverov v nich uvedených.

13. Absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020, III. ÚS 611/2021, II. ÚS 244/2022, II. ÚS 379/2022).

14. Nie je v kompetencii ústavného súdu vlastnou činnosťou a šetrením dopĺňať chýbajúce zdôvodnenie ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale jej esenciálnych obsahových náležitostí (ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 58/2019, I. ÚS 346/2019, I. ÚS 351/2019, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020).

15. Keďže ústavný súd je pri svojom prieskume v súlade s § 45 zákona o ústavnom súde viazaný rozsahom, ako aj dôvodmi podanej sťažnosti, v prejednávanej veci primárne dospel k záveru, že ústavná sťažnosť neobsahuje základnú obsahovú náležitosť, ktorou sú konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo dôjsť podľa sťažovateľa k porušeniu jeho práv uznesením okresného súdu. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom.

16. Pre úplnosť je potrebné dodať, že sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti dáva do súvisu porušenie svojich práv (všeobecne) s postupom okresného súdu a súdneho exekútora v predmetnom exekučnom konaní a na dražbe, nie s konkrétnym uznesením okresného súdu.

16.1. Vo vzťahu k postupu súdneho exekútora sťažovateľ namieta, že dražbu nerealizoval bez zbytočných prietahov, čo malo negatívny vplyv na výťažok z dražby, a teda nekonal s odbornou starostlivosťou. V systematike ústavy aj dohovoru sú celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré však sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamieta, a teda ani v tejto časti neobsahuje jeho ústavná sťažnosť zákonom ustanovené náležitosti [§ 123 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde]. Odhliadnuc od uvedeného, k námietkam týkajúcim sa okolností a realizácie dražby sa už ústavný súd vyjadril vo svojom uznesení č. k. III. ÚS 239/2023 z 11. mája 2023, v ktorom uviedol, že *„proti udeleniu príklepu, vadám konania alebo nesprávnemu právnemu posúdeniu skutočností pri príprave a uskutočňovaní dražby, prípadne inému porušeniu zákona sa možno brániť v námietkovom konaní. Sťažovateľ riadne nevyužil účinný právny prostriedok nápravy, ktorý mu zákon priznáva na ochranu jeho základných práv a slobôd, keďže námietky podal po zákonom stanovenej lehote. Inými slovami, sťažovateľ síce formálne využil možnosť podania námietok ako riadneho opravného prostriedku, ale z materiálneho hľadiska k možnosti k ich preskúmania nedošlo z dôvodov na strane sťažovateľa.“* Na tomto základe ústavný súd odmietol predošlú ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú [§ 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde] a ani pri predbežnom prerokovaní aktuálnej ústavnej sťažnosti nemá

dôvod venovať sa týmto námietkam, ak im chýba (už spomenutá) argumentačná a petitórna previazanosť s uznesením okresného súdu.

17. Ak sťažovateľ podrobuje kritike závery okresného súdu vyplývajúce z uznesenia okresného súdu č. k. 52 Er 668/2014-450 z 13. marca 2023, právoplatného 13. apríla 2023, v ktorom sa zaoberal jeho podnetom na zastavenie starej exekúcie podľa ZoUNEK, ústavný súd konštatuje, že s ohľadom na petit ústavnej sťažnosti nie je toto konkrétne rozhodnutie predmetom ústavnoprávneho prieskumu. Ústavnému súdu bránia v posúdení jeho ústavnej udržateľnosti nielen formálne nedostatky ústavnej sťažnosti, ale i oneskorenosť jej podania v tejto časti (§ 124 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľovi nič nebránilo podať proti tomuto rozhodnutiu ústavnú sťažnosť riadne a včas. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že okresný súd opätovne nerozhodol o jeho podnete na zastavenie exekúcie po tom, čo zrušil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, tak táto námietka obsahovo nepochybné smeruje k nečinnosti okresného súdu, ktorej zodpovedá čl. 48 ods. 2 ústavy, vo vzťahu ku ktorému platia rovnaké závery, aké ústavný súd uviedol v bode 16.1. tohto uznesenia.

18. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 15. augusta 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu